

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Kibontakozás.

Most, midőn már nyilvánvaló lett a bécsi tárgyalások eredménye, őszinte elismeréssel és hálával adózunk Széll Kálmánnak, a miért De. k örökségét csorbítatlanul megőrizte. Hogy a mi érdekeink teljes épségben megőrzalmazva lettek, az O Felsőnének bölcs tapintatán és erős igazságszeretetén kívül tisztán a magyar miniszterelnök érdeme, kinek politikai karakterét eme válságos napok alatt teljesen megismertük és becsültük.

(Őszintének lenni királylallyal és nemzettel szemben egyaránt, nem a Macchiavelli-téle politikuskok tulajdonsága, hanem a becsület hazafié. A jelen példa tényleg megbizonyította, hogy eme föltételekkel is lehet eredményesen működni azon a sikamlós mezőn, a hol eddig a ravaszság és kétszínűsködés játszott főszerepet. A lefolyt küzdelem eredményével király és nemzet, pártok és politikuskok egyformán meg lehetnek elégedve, legfőleg Tiszáék és csatlósaiak vágnak savanyu ábrázatot hozzá. Ez pedig nekünk jól esik.

A iker értékére nézve megoszolhatnak a vélemények, de az föltétlenül bizonyos, hogy az adott körülmények között a nemzet nem remélhetett többet s a sokszor emlegetett „nagyhatalmi érdek“ sem csorbított meg, a mi különben e kérdésben érintve sem lehetett és csupán a Bánffy-Tisza klikk sötét terveinek elpa-

lástolására használt jelszóképpen került forgalomba. Mert sem a nagyhatalmi állás, sem pedig Ausztria érdeke nem szenved, nem szenvedhet azáltal, ha mi nemzeti erőink kifejtésének föltételét, a fokozottabb önállóságot a magunk részére biztosíthatjuk. És teljesen fölösleges azt bizonyítgatnunk, hogy ez a monarchiának is javára válik, melynek egyetlen szilárd támaszát csak a mi egységes erőnk képezheti a forrongó, szertehullani készülő Ausztriával szemben. Hogy mi történt volna, ha ebben a hetek óta húzódó elvi harcban az osztrák telogás lett volna győztes, arra jobb nem is gondolnunk most, hogy immár emez eshetőség aggodalmain szerencsésen túlestünk.

A béketárgyalások eredményét, a paktumot Széllnek sikerült sértetlenül viszszaahoznia. Megkaptuk a jegybank új szabályzatát, a fogyasztási adók átutalását, a valutarendezés folytatására való biztosítást. A kérdés végleges megoldása ugyan nyolc évre elhalasztott, ami ránk nézve annyiban is előnyös, hogy ekkép időt nyerünk az önálló berendezkedés előkészítésére, ha addig a méltányos kiegyezést megkötni nem sikerül. Nagy horderejű továbbá ezen eredményben azon körülmény, hogy a gazdasági életünk egységes fejlődését hátráltató bizonytalanság most már teljesen megszűnik, éppen azért ez egyezséghez az ellenzéki pártok is hozzájárultak.

Annyi aggodalom, annyi izgalom után

— Ugy érted, hogy hétköznap?
 — Igenis, talán jövő szombaton déltájban.
 — És azon kívül? — kérde a lelkész.
 — Nem tudnám mi lenne még! — s a gazda csavargatni kezdé kalapját, mint a ki menni készül.

Most azonban felkelt a tiszteletes.

— Utravalóul vedd az én jó kívánságaimat is, — mondá neki; hozzá lépett, megszorította kezét és szemébe nézett.

Adja isten, hogy örömid teljék gyermekedben. Hozzon reád áldást a fiu! . . .

. . . Tizenhat év múlt el a jenet óta és Thord ismét ott állt a lelkész dolgozó szobájában.

— Helyes, Thord, látom nem öregszel semmit, — fogadta őt a tiszteletes, ki a nagy idő alatt csakugyan semmi változást nem vett észre rajta.

— Nincs sok gondom, felelt rá Thord, — mely megjegyzés után várta a pap szavait, de az jó ideig hallgatott. (csak később kérdezte meg. Tulajdonképen mi hozott hozzád ma este?)
 — A fiam miatt jövök, holnap kerülne konfirmációra.

Jóra való gyerekek?

csak őszintén örvendhetünk, hogy valahára nyugodtan hozzá foghatunk egyéb belső ügyeink rendezéséhez. A szomszédal ezután nem lesz háborúságunk, de a magunk házatáján elég dolgunk lesz a föl-szaporodott szemét kihordásával. A kormány vezetőjének, — ki a legnehezebben szerencsésen átvergődött — jut ez a feladat. Hogy ezt minő sikerrel fogja megoldani, az csupán attól függ, vajjon sikerül e az ország belső ügyeiben megtartani azon határozottságot és éleslátást, a melylyel legvitálisabb érdekeinket ezuttal megőrtalmazta.

F-y.

Összehasonlítás.

— A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület-figyelmebe. —

(+—) Az ember egész földi életén át küzd, fárad, munkálkodik, hogy önmagának és családjának némi jólétet és türethető megélhetést biztosítson. Ezeknek megszerzése azonban a mai nehéz életviszonyok között, sokszor, szorgalmas munkásság mellett is, vajmi nehéz. Nehéz különösen annak, aki nem elég ügyes, nem elég értelmes arra, hogy rendes életfoglalkozása mellett, az azzal könnyen összekapcsolható egyéb oly mellékfoglalkozást is felkaroljon és üzzön, mely egyébként csekély jövedelmét hivatva volna gyarapítani.

Különösen aggasztó a hazánk lakóinak zömét tevő kisgazdáink anyagi helyzete. Évről-évre fogy u. i. a kisgazdák száma és tömegesen szegényednek el, mivel kevés földjük csekély jövedelméből képtelenek a rájuk ólom-

— Nem akartam érte előbb fizetni míg nem tudom, melyik helyre ül majd a templomban.
 — Legelső lesz; legfelső helyet szemléltetem ki számára.

— Hát így már jól van; itt van tiz talér, ez a tiszteletes uré.

— Kivánsz még valamit? — kérde a lelkész Thordra tekintve.

— Nem tudnám mi volna még; Istennek ajánlom! — azzal elment . . .

. . . Megint csak elmúlt nyelvez esztendő, mikor egy nap nagy láрма hallatszott a lelkész dolgozó szobája előtt. Sokan jöttek hozzá, a menet élén Thord.

A pap feltekintett és ráismert.

— Nagy kísérettel jössz mn Thord.

— Igen; tessék jövő vasárnap hirdetni a fiamat; Storliden Karent adnók hozzá, a Gudmund leányát itt az apja ni!

— Lám, lám; Karen az egyházközség leggazdagabb lánya. Már ez szép.

— Úgy beszélük mondá rá a gazda, — miközben hátra simította a haját.

A lelkész egy ideig gondolatokba merülve ült helyén, szó nélkül beirta a jelentett nevet a könyvébe s a tanuk aláírták.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Az apa.

Genre-kép Norvégiából.

Irtá: Björnson Bjørnsterne.

A kiről ez esetet eszembe juttatom, legtekintélyesebb földműves gazda volt az egész egyházi kerületben; Oeverass Thordnak hívták. Egy nap ott állt a lelkész dolgozó szobájában egyenesen, komolysággal . . .

— Fiam született tiszteletes ur, — mondá a lelkésznek. Szeretném ha megkeresztelné.

— Milyen nevet adjunk neki?

— Azt gondolom, jó lenne Finn-nek keresztelni; az apámat is így hívták.

— Kik lesznek komáid?

Bemondta rendre; azok is a járás legtehetősebb emberei és asszonyai voltak.

— Van még valami mondani valód? — kérde a tiszteletes és felnézett rá.

A földműves hallgatott egy darab ideig.

— Hm, már úgy szeretném, ha csak magát keresztelnék.

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általánosán elismert jó hírnevű gyárosok készítette vasznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle czikket. „Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** teljes-köz sarkán levő üzletében.

186. —21.

Mai lapunk 4 oldal.

súlylyal nehezedő közterheket és egyéb kiadásokat fedezni.

Tudja, látja ezt úgy az állam, mint a társadalom. S bár — elismerjük, hogy — az utóbbi években több üdvös intézkedést tett mindkét faktor, arra nézve, hogy a földművelés intenzívebbé tétessék s így jövedelmezőbb legyen, s több oly gazdasági mellékfoglalkozás elsajátításához is megadta a segítséget, a mely jövedelmezőleg üzhető; de azt sem hallgathatjuk el, hogy ez a törekvés ma még nem általános. All ezen állításunk főleg az olyan társulatok és egyesületekre, melyek a gazdasági ismeretek terjesztése s így a közgazdaság emelése és felvirágoztatása czéljából alakultak. Ezek közé tartozik a „Fejérmegyei gazdasági egyesület“ is. Ha ennek működését összehasonlítjuk, más életrevaló gazdasági egyesület működésével, bizony, bizony nem valami örvendetes eredményhez jutunk.

Igy előttünk fekszik pl. a „Komárommegyei gazdasági egyesület“ méhészeti szakosztályának 1898. évi értesítője, melyből sok olyan üdvös dolgot, intézkedést sőt már elért eredményt ismerünk meg, melyek a „Fejérmegyei gazdasági egyesület“ életéből s működéséből teljesen hiányoznak. A „Komárommegyei gazdasági egyesület“ méhészeti szakosztálya, mely 1890. évben alakult meg, u. i. minden évben tart vándorgyűlést a megye más és más községében. E mellett ez a buzgó gazdasági egyesület már 2 éven át 3 hónapos téli gazdasági tanfolyamokat is tartott, melyeken a közgazdaság egyéb ágain kívül a méhészet is rendszeresen tanítottatva a kisgazdáknak, ezek felszerült gyermekeinek és a gazdasági segédmunkásoknak. Ugy, hogy ma már több, mint 80 gazdálkodó érti és érvényesíti otthon kisgazdaságában a tanfolyamokon elsajátított okzerü méhészeti ismereteket. Ezen kívül a méhészeti szakosztály az okzerü méhtenyésztés megkedveltetése czéljából, méhkaptárokat és méhészeti eszközöket is sorol ki évenként a tagok között.

Ime egy buzgó és életre való gazdasági egyesületnek röviden vázolt eredménydus működése.

Hát a „Fejérmegyei gazdasági egyesület“ a mely egyidőben, mint tudjuk, méhészt biztost is tartott, ez irányban nem látja már szükségét a tennivalóknak? Vagy talán nálunk az okzerü méhtenyésztés terjesztésére nincs is szükség, vagy nincs rá kedvező talaj és vidék? Hogy szükség van rá, mutatja a kis gazdák sármalmas anyagi helyzete, hogy a talaj, illetőleg vidék is alkalmas rá, mutatják egyeseknek okzerüen vezetett és virágzó méhtelepei. De mutatja az a körülmény is, hogy egy kis mellékjövédelmre való kilátásból, minden felsőbb

beavatkozás és útmutatás nélkül, sok kis gazda önmagától is megkísérelte megyénkben a méhtenyésztést.

Igy hivatalos adataink vannak arra nézve, hogy az 1898. év tavaszán megyénkben az adonyi járásban 312 — a moóri járásban 79 — a sárbogárdi járásban 212 a székesfejérvári járásban 320 — a vadli járásban 321 — Székesfejérvár szab. kir. város területén pedig 47 — s így megyénk területén összes 1151 egyén foglalkozott méhészettel. De arról is vannak — és pedig szomorú adatainak, hogy a rettentő elemi csapásokban gazdag elmúlt év nyarán és őszén legalább 50%-a elpusztult megyénk méh állományának. Elpusztult pedig azért, mert legtöbb méhészt szigatlan, vagyis az ugynevett paraszt szalmakosokban méhészkedett, melyeknél a veszedelmet, keletkezésékor észrevenni s így rajtuk segíteni nem lehetett. De elpusztult főleg azért, mivel a megye 1151 méhészé közül legtöbb minden méhészeti alapismeret nélkül foglalkozott a méhtenyésztéssel, magukra hagyván jó és balsorsukba azokat a hasznos kis háziállatokat melyek a szorgalom, okos előrelátás és takarékságnak a mintaképei. Ily nagy méh pusztulás mellett, azután megyénkben igen sokan teljesen felhagytak a méhészkedéssel, ráfogván az időre és helyre, hogy ezek a hibások, ezek kedvezőtlenek a méhészetnek haszonnal való üzésénél.

Ez a jelenség elszomorító. Elszomorító pedig azért, mert a méh pusztulásnak s az e miatt fellépő közönynek, elkedvetlenedésnek a megyei gazdasági egyesület is egyik okozója, nem sok súlyt fektetvén eddig arra, hogy a méhészeti ismereteket tőle telhetőleg terjesztesse megyénk kisgazdái között. Nézetünk szerint tehát ezen elszomorító állapoton a megyei gazdasági egyesületnek hivatása, sőt kötelessége a jövőben segíteni az által, hogy a „Komárommegyei gazdasági egyesület“ példáját követe, a lehető legzélesebb körben és minden felhasználható móddal és eszközzel igyekezzék a kisgazdák közül minél többet megnyerni a méhészet ügyének és köztük az okzerü méhészet ismeretait elterjeszteni.

Hiszen ugy tudjuk, hogy Méhészeti egyesület is van megyénkben, mely a gazdasági egyesületnek főkiált képezi. Ez a méhészt egyesület időnként tesz is valamit czélja elérésére, de mint halljuk, a tagok csekély száma és szerény anyagi helyzete miatt, főleg pedig a gazdasági egyesület megfelelő, szükséges és nagyobb mérvű erkölcsi és anyagi támogatásának hiányában, szélesebb körű akciót kifejteni képtelen.

Ha tehát népünk anyagi helyzetének javítása és a közgazdaság emelése szíven fekszik gazd. egyesületünknek, akkor nem szabad

vizen, még egy hosszú tekintetet vet apjára, — aztán lesüljed a mélybe.

Thord nem akart szemének hinni, megállította a csolnokat s mozdulatlanul meredt e helyre, hol fiát eltűnni látta s várt, mikor vetődik fel újra. De a fjord-öböl gonosz víz; néhány buborék szállt felszínre a mélyből, s még csak egy egyetlen nagy utolsó vízhólyag, mely fönt elpatant — s utána csöndesen, tikörként simul el a víz.

Három nap három éjjel ott látták az apát, azt az egy helyet evergetve körül; az alatt nem evett, nem aludt semmit, egyre fiát kereste. Csak negyedik nap reggelén akadt rá s maga vitte a hegyeken át haza.

E nap után majd egy esztendő mult el még. Egy késő őszi estén hallja a lelkész, hogy a folyosó ajtaja előtt mozog valaki s kaparva keresi a kilincset.

A tiszteletes ajtó nyitott s egy magas, előre görnyedt férfit látott maga előtt. Sovány volt nagyon, a haja hófehér.

A lelkész hosszan nézett rá, csak akkor ismerte fel. Thord volt.

— Ilyen későn jössz? — kérdé tőle s megállt előtte.

— Igen, már későn jövök, felelt rá Thord s fáradtan ült le.

mostoha elbánásban részesítenie a méhészeti mellékfoglalkozás felkarolását és terjesztését — s így nem szabad, nemes és szép törekvésében, magára hagyni a méhészt egyesületet sem. Ennek a kettőnek, mint egy szerves egészen közösen kellene munkálni, éppen ugy, mint a hogyan a „Komáromi gazd. egyesület“ — az ennek méhészeti szakosztálya művelik, a szép mellékjövédelmet nyújtható okzerü méhtenyésztést.

Elismerés iletly ugyan meg megyei gazdasági egyesületünket azért, hogy más megyék példája szerint kezdi ő is meghonosítani a népies gazdasági előadások tartását, de ez az elismerés akkor lesz teljes és általános, ha az ilyen előadások tárgysorozatában ott látjuk majd a hasznos és nemzetgazdasági szempontból oly nagy figyelemre méltó gazdasági mellékfoglalkozást: az okzerü méhtenyésztést is. A népies gazdasági előadások tartása mellett, tekintettel arra, hogy megyénkben sok a kisgazda, nagyon szükségesnek tartanók még a gazdasági téli tanfolyamok tartását is, melyeknek rendezését a földm. minisztérium ott, a hol ezt az illető gazdasági egyesület kérelmezi, nemcsak szívesen megengedi, hanem anyagi és erkölcsi támogatásban is részesíteni szokta. — Ajánljuk tehát az itt legjobb szándékból elmondottakat a „Fejérmegyei gazdasági egyesület“ szíves figyelmébe.

UJDONSÁGOK.

— Szobor-szentelés. Pázmádon f. hó 11-én szép ünnepélyvel szenteltetett fel Jézus szent szíve szobra, mely a pázmándi szent rózsafüzér és Jézus szíve társulat tagjainak áldozatkészségéből emeltetett. — A 10 órai ünnepi szent mise előtt Kriszány János c. kanonok, esperes-plebános megáldotta a szobrot, utána Krécsy Károly lovasberényi plebános gyönyörű szentbeszédet tartott, melyben általában figyelem és áhítat közt ismertette a szent Szív tiszteletének eredetét, czélját és hasznát. Beszéde végén pedig oly szép imában ajánlá fel a hiveket Jézus szentséges Szíve oltalmába, hogy mindenkit könyekig meghatott. A ki ez ünnepélyen jelen volt, valóban maradandó emléket vitt lelkében magával. A 160 cm. magas szt. Szív. szobor, a már felállított lourdesi szoborral szép dísz a templomnak s fényes bizonyítéka annak, hogy még él a hithűség és áldozatkészség a hivek szívében.

A tiszteletes kíváncsi várakozással foglalt szintén helyet.

Sokáig csend volt a szobában. Végre Thord megszólalt.

— Hoztam valamit; szeretném ha a szegények kapnák. Hallottam egyszer ilyesféléről, azt hiszem alapítványnak hívják. Ilyet szeretnék én csinálni s aztán a fiam nevét viselné.

Felkelt, pénzt tett az asztalra s leült megint. A lelkész megolvasta megnyitott.

— Sok pénz ez, Thord!

— Fele ára a jószágomnak, ma adtam el mindent!

Sokáig hallgatva ült előtte a lelkész; végre megilletődve kérdé tőle:

— És te veled mi lesz? Mit fogsz csinálni?

— Jobbat mint az előtt.

Megint csak némán maradtak egy ideig; Thord lesütött szemekkel nézett a padlóra, míg a tiszteletes kérdőleg tekintett rá. Végre is ő törte meg a csöndet. Lassan ejtette ki:

— Látod, Thord, azt hiszem a fiad csak most hozott rád áldást!

— Igen, most már látom én is, sóhajtott Thord; feltekintett a lelkészre s két nehéz könyecsepp gördült végig beesett arcán.

Thord három tallért tett az asztalra.
— Csak egy jár érte, — jegyezte meg a lelkész.

— Tudom én mennyi jár, hanem hát egyetlen fiam, — szeretném ha jól tetszenék csinálni.

A tiszteletes bizony elvette.

— Ma állsz fiad miatt harmadszor előttem Thord!

— Ugy ám hanem most már készen is vagyunk; nem kell érte többet fizetnem — okoskodott Thord, s bekötötte pénzes zacskóját, ajánlta magát és elment. A többiek lassan követték.

Két héttel később az apa csöndes időben evezett fiával a csöndes öblön Storlidenékhez, hogy megbeszéljék a lakodalom rendjét.

— Ez a padka nem fekszik jól alattam, mondá a legény és felállt, hogy megigazítsa. E pillanatban a deszka melyen állt, kicsuszik alóla, karjával a levegő után kapkod, ijedtében elküldtja magát s a milyen hosszu — behull a vízbe.

— Kapd el az evezőt, — kiállt hozzá az apja; felugrik s oda tartja neki a lapátot. Hanem amint a legényke utána akar kapni, csak elszibbad, elfául a keze s a görcs összehuzza.

— Várj egy kicsit, várj; — biztatja rezekedve az apa, s felé kezd evezni. — A legény teste azonban kinyilik, végig fekszik hanyatt a

— **Eszterházy Móríc gróf**, a kitünő tehetőségi fiatal főúr, folyó hó 13-án tette le az érettségi vizsgálatot a sz. Benedek-rendűek vezetése alatt álló soproni főgymnasiumban, a melyen — mint előre látható volt — teljesen érettnak nyilváníttott. — Innen édesatyjával **Eszterházy Miklós Móríc gróffal** Angliába utazott, hogy az oxfordi egyetemen megejtendő felvételi vizsgálatra jelentkezék, hol tanulmányait folytatni óhajtja.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter **Ludovich Antal** duna-adornyi járásbírói irnokot a siklósi járásbíróhoz segédtelevékönyvvezetővé nevezte ki. — A vármegyénél **Borsos Imre** ideiglenes díjnok rendszeresített díjnokká, ennek helyébe pedig **Vaber Kálmán** íróda gyakornok nevezetett ki.

— **Közigazgatási ülés a városnál.** Székesfejérvár szab. kir. város közigazgatási bizottsága e hó 14-én délelőtt tartotta rendes havi ülését báró **Piáth Pál** főispán elnöke mellett a városház nagytermében. Elnökül főispánon kívül jelen voltak: **Havranek József** polgármester, **Tóth István** főjegyző, **Fittler Béla** t. főügyész, dr. **Bierbauer** Viktor főorvos, **Kovács Elek** árvászeiki úlnök, gr. **Festetics** Béné t. tanfelügyelő, **Plossek** Ferenc pénzügyigazgató, **Ujházy Sándor** kir. ügyész, **Gadics György** mérnök, **Tóth Arthur**, **Tóth Aladár**, id. **Almássy** Ferenc, **Alaghy** Dezső, dr. **Lóvy** Károly, **Karl** József, dr. **Kövesy** István, **Dieballa** György, dr. **Fanta** Adolf és dr. **Saára** Gyula bizottsági tagok.

Tóth István főjegyző felolvassa a mult hó folyamán érkezett miniszteri körrendeleteket és bemutatva **Gál** János székesfejérvári fodrász kivételes házassági engedélyt kérő folyamodványát, mely az indoklás ismeretése után elfogadtatván, pártolól fog a miniszterhez fölterjesztetni. Továbbá jelenti, hogy **Keszey** József székesfejérvári lakos hajlított butorfa-gyáros az államtól 12.700 forint kamat nélküli kölcsönt és öt évig évi 3000 forint szubvencziót kér. Tekintettel az iparág fontosságára, a bizottság a kérvényt pártolásra ajánlja.

Dieballa György közigazgatási előadó évi jelentése a miniszteriumhoz fölterjesztetik.

Következett a főjegyző által beterjesztett főkapitányi jelentés, mely szerint a gazdasági vetőmagvak elárusításánál történt visszaélések miatt töb. elárusító megbüntetésé vált szükségessé. Ugyanis a törvény idevonatkozó szakaszai értelmében a főkapitány időnkint vizsgálatokat köteles tartani s egy ily alkalommal az illetékes helyre fölküldött mintamagvakból több esetben visszaélés konstatáltatott. Tekintettel azonban ama körülményre, hogy az idevonatkozó törvények az elárusítással foglalkozók előtt még jóformán ismeretlenek, a főkapitány a jelzett kereskedőket enyhébb pénzbüntetésre ítélte, u. m. **Taubler** Bélát 10 frtra, **Stern** Bélát 40 frtra, ifj. **Tögl** Gyulát 30 frtra, **Krausz** Edét 35 frtra és **Deutsch** Adolfot 35 frtra, kik azonban ezen ítéletet megfellebbezték, **Havranek** József polgármester a fent említett enyhítő körülményre való tekintettel a bírságot egyenkint 10—10 forintban kéri megállapítani. **Ujházy Sándor** kir. ügyész véleménye szerint a büntetés kiszabásánál a kihágás minősége lévén az irányadó, aránylagos bírság kiszabását kéri. Hosszabb eszmecsere után a főispán indítványára a kérdést a napirendről leveszik és tanulmányozás végett kiadják a t. ügyészek, ki azt a legközelebbi közgyűlésen fogja tárgyalásra előterjesztetni. E vitából kifolyólag a főispán különösen figyelmezteti az előadókat, hogy jövőben mindennemű jelentéseikhez kész írásbeli véleményt csatoljanak, hogy az elintézés ekép megkönnyíthessék.

Dr. **Bierbauer** Viktor t. főorvos jelentésében konstatálja, hogy a januárban fellépett kanyaró még teljesen nem szűnt meg, továbbá, hogy a születések számához viszonyítva, a lefolyt hóban a halálozási arány felette nagy volt. Született 36 fiú, 44 leány, összesen 80, meghalt 40 férfi és 35 nő, összesen 75 egyén. A kórházban maradt április hóról 13 férfi, 22 nő; felvétetett 27 férfi, 9 nő; elbocsájtott 22 férfi, 19 nő; meghalt 3 férfi, 2 nő; ápolás alatt

maradt 15 férfi, 10 nő. Továbbá jelenti, hogy a város több utcája közegészségi szempontból erősen kifogásolható, a melyben a nyílt csatornák bűzös vize a levegőt nagy mérvben inficiálja. Ajánlja ezt a körülményt a gazdasági hivatal figyelmébe, melynek úgy látszik, éppen nincs észlele a tisztasághoz.

Dr. **Saára** Gyula kérdést intéz a főorvoshoz, hogy vajon van-e tudomása arról, miszerint a vasuti állomás „illemlhelyeinek” szennye a vasut melletti csatornába folyik? **Bierbauer** főorvos megígéri, hogy igyekezni fog rendbehozni a dolgot.

Kovács Elek árvászeiki előadó jelenti, hogy a mult hó végén a gyámoltak és gondnokoltak száma összesen 2233; a gyámpénztárban kezelt értékek összege pedig készpénzben 41.806 forintot tesz ki.

Plossek Ferenc pénzügyigazgató jelentése szerint a f. évi május hó végéig esedékes kincstári tartozások összege a mult évről áthozott hátralékkal együtt 421.588 frt 63 kr. ebből befolyt 333.324 frt 61 kr. hátralék 88.264 frt 02 kr.; e szerint a mult évi hasonló időszakban 76.355 frt 05 krral kevesebb befizetés történt. Továbbá, a lefolyt hóban kiadott 2174 adóintés, II. toku végrehajtás 94 fél ellen ejtetett meg, 113 fél ellen pedig az árverés kitűzetett, de meg nem tartottat.

Gadics György kir. mérnök jelenti, hogy a törvényhatóság területén az utak jó karban vannak.

Tóth Aladár itt fölemlíti, hogy a városi telefonhálózata a déli vasuti állomás telefon állomása között az összekötöttet megromlott. Kéri a kir. mérnököt, mint az államéptészeti hivatal képviselőjét, hogy e bajon mielőbb segíteni iparkodjék.

A kir. mérnök szerint e dologban legjobb lenne ha a város a soproni posta- és telefonigazgatósághoz fordulna. Azonban a polgármester indítványára a bizottság elhatározza, hogy eziránt a helybeli állomás főnököt fogja megkeresni, egyben a dolog rendezésével a polgármestert bizza meg.

Saára felszólalására a kir. mérnök megígéri, hogy a Halesz melletti felső ut hidjának romlott karfáját mielőbb rendbehozzák.

Végül, miután a községi iskolánál megjelentő tanítóválasztáshoz elnökül dr. **Fanta** Adolf küldetett ki, a közgyűlés 1/2 12 órakor véget ért.

— **Művészettörténeti előadás a szünidőben.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó tanév nagy szünidejében középiskolai tanárok részére rendezendő szünidei *művészettörténeti kurzusra* **Koronczy** Imre székesfejérvári állami főreáliskolai tanárt fölvette.

— **A kiállításra készülők figyelmébe.** A jövő évi párisi nemzetközi kiállítás magyar kormánybiztosa — tekintettel arra, hogy a kiállítás már április hó első felében lesz megnyitva, figyelmezteti a magyarországi kiállítókat, hogy a kiállítási tárgyaknak a szabályzat értelmében legkésőbb 1900. évi február hó derekái a helyszínén kell lenniük és hogy ennél fogva a tetemes időt igénylő szállítások már a folyó év deczember havában fognak megindulni. A kiállítóknak tehát saját érdekében igyekezniük kell, hogy a kiállításra küldendő tárgyaikkal mielőbb elkészüljenek, illetve azokat a f. évi november hó 15-től deczember hó 15 ig terjedő időközben, — a mennyiben a szállításon nem gondoskodnak közvetlenül, — a m. kir. kormánybiztoságnak rendelkezésére bocsáthassák. A szállítás, csomagolás stb. részleteiről az egyes kiállítók külön szabályzat utján kellő időben tájékozást fognak nyerni.

— **Fegyveradó.** A városi hatóság közhírré teszi, hogy mivel az 1898. évi XXIII. t.-cikk értelmében a fegyveradó-bevallás minden év június havában teljesítendő, aki ezen bevallást megtagadja elmulasztja, jövedelmi kihágást követ el és ugyanezen törvény 43. §. d) pontja szerint 10-től 20 frtig terjedő bírsággal sújtatik. Felhívja ezért a fegyveradó-fizetésre köteleseket, hogy bevallásaikat e hó végeig a városi pénzügyi tanácsosi hivatalban nyerhető mintán beadni saját érdekében el ne mulaszták.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Székesfejérvár sz. kir. város törvényhatósága f. hó 17-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyen a katonai épületekhez szükséges telkek kisajátítása s az új gyalogsági lakotanya részletes kiviteli tervezete fog tárgyalatni.

— **A szentiváni vásár** a most következő vasárnap és htfőn fog megtartatni.

— **A „Dunántúli Dalosszövetség” ünnepélye.** A Dunántúli Dalosszövetség évi rendes közgyűlést és negyedik dalünnepélyét f. hó 24. és 25-én **Komáromban** fogja megtartani. Az ünnepély sorrendje a következő: I. Június 24-én, szombaton. I. Délután az érkező vendégek fogadtatása, bevonulás és elszállásolás. 2. Este 8 órakor ismerkedési estély az Esterházy-pavilonban. Czigányzene és szabadon választott dalok előadása. II. Június 25-én, vasárnap délelőtt: 3. Reggeli 6 órakor ébresztő katonai zenekarral. 4. 8 órakor az Esterházy pavilonnál történetű gyülekezet után a vár meglekintése. 5. 10 órakor a közös karok összpörbája a sét éri a katonai lovardában. 6. 11 órakor közgyűlés a megyeház nagytermében a következő tárgysorozattal: a) Elnök megnyitó beszéd; b) titkári jelentés a választmány működéséről; c) a mult évi számadás megvizsgálása; d) pénztárosi jelentés; e) jövő évi tagdíj és költség előirányzat megállapítása; f) a rendes és verseny bíráló-bizottság megválasztása; g) a versenyző egyletek előadói sorrendjének sorshuzás utján való megállapítása; h) a legközelebbi dalos-ünnepély idejének és helyének meghatározása; i) jegyzőkönyv hitelesítők kiküldése; j) indítványok. 7. Déli 1 órakor társasbéd özv. **Fábián** Józsefné vendéglőjében. A teríték ára borral együtt 2 frt. (Jelentkezéseket csak június 25-ig fogad el a szövetségi titkári.) III. Június 25-én délután: 8. 3 órakor a „Komáromi Kerékpár Club” és a vidékről érkező kerékpárosok felvonulása az erzsébet-sziget föntjén. 9. 4 órakor a „Sport-egylet” kerthelyiségének meglekintése. 10. 5 órakor a szövetségi tag egyletek gyűlékezése s községi iskola (Deák Ferenc-utca) udvarán. Onnét együttes felvonulás zászlókkal a Klapha-terre. Itt a dalosok üdvözlése. Utána elvonulás a verseny színhelyére. 11. 6 órakor a sétatéri katonai lovardában **Daloverseny**, a következő műsorral: a) „Magyar királyi-induló **Huber** Károlytól, nagy férfi-kar, zenekisérettel előadják: A „Bécsi Magyar Dalkör”, a budapesti „Egyetértés” férfdalegylet, a „Dávecseri Daloskör” a „Győri Ének- és Zene-Egylet”, a Győri iparos önképző- és betegsegélyező egylet énekkara, a „Komáromi ág. h. evang. egyházi énekkar”, a „Komáromi Dalegyesület”, a „Komáromi róm. kat. egyházi énekkar”, a „Pápai róm. kath. főgyházi vegyes-énekkar”, a „Soproni Férfdalkör”, a „Székesfehérvári Déli Vasut Műhely Dalegylet”, a „Szombathelyi Dalárda” a Tatai első polgári dalkör” és a 12-ik gyalogrezd zeneekara b) „Négy eredeti népdal” Hoppe Részától férfinégyeskar a bpesti „Egyetértés” férfdalegylet versenydarabja. c) „Lammarnoori Lucia”, Donizettől, férfinégyeskar, a „Dávecseri Daloskör” versenydarabja; d) „Nem nősek én, minth’ nősek”, **Huber** Károlytól, férfinégyeskar, a „Győri Ének- és Zene-egylet” versenydarabja. e) „csatadal”, **Kirchner** Elektől, férfinégyeskar, a „Győri iparos önképző és betegsegélyező-egylet énekkar” versenydarabja: f) „Röpi nő”, **Lányi** Ernőtől, férfinégyeskar, a Komáromi róm. kath. egyházi énekkar” versenydarabja; g) „Kosuth-induló”, **Merti** N-től, vegyeskar, a „Pápai róm. kath. főgyházi vegyes énekkar” versenydarabja; h) „Vándordal”, **Lányi** Ernőtől, férfinégyeskar, a „Soproni Férfdalkör” versenydarabja; i) „Nem tudom én, mi a bajom”, **Tauern** Karolytól, férfinégyeskar, a Székesfehérvári Déli Vasuti Műhely Dalegylet” versenydarabja; j) „Késő vágó”, **Dr. Horváth** Ákostól, férfinégyeskar, a „Szombathelyi Dalárda” versenydarabja; k) **Hullámszik** a **tiszta buza”, Huber** Károlytól, férfinégyeskar a „Tatai első polgári dalkör” versenydarabja; l) „Éjszaki hadiszemle”, **Titl**-től, nagy férfikar, zenekisérettel előadják az a) alatt felsorolt összes dalegyletek. 12. 9 órakor a lovarda előtti téren fényes kivilágítás, katonai és cigány

KÖZGAZDASÁG.

zeneker közreműködése mellett táncz, confettidobálás. 13. 10 órakor a versenybíró-l bizottság kihirdetése a dalosverseny eredményéről. A dalversenyre képviselőileg vesznek részt: a "Kismartoni Férfitársulat", a "Pécsi Dalárda" és a "Sárvári Dalosgyesület".

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Steppinger Gyula, Richard és Jenő moóri lakosok nevüket belügyministeri engedéllyel „Szemer“-re változtatták.

— **Titkos luczernagyűjtés.** Kigyósi Ferencz n. ladányi lakos az Eg különös jóvoltából egy kajla tehencskét nevezhetett a magáénak. Nagy gondot okozott azonban szegény fejének a jámbor kérődő barom élelmének megszerzése mert a ladányi határ összes luczernatermő földjeit kizárólag csak a másénak nevezhette. Már pedig tudvalevő dolog, hogy eme nemes takarmány nélkül a tej és vaj zsirtartalma igen szerény korlátok közé szorítkozik. Tudta ezt a tehén, azért vágyott a luczernára és tudta Kigyósi Ferencz is, azért főtt a teje sokszor: vajjon hogyan tehetne szert egy-két petrenczére valóra. Igaz uton nem lehetett, hát a minap egy alkalmas éjszakán vállára vette a kaszáját és átballagott a szomszéd kertjébe, a hol egy tagban jó félholdnyi luczernát ringatott a langyos éji szellő. De hajh! nem sokáig ringatta, mert Kigyósi hibetlenségével döntötte rendre éles szerszámával a terjedelmes táblát. Mikor ezzel készen volt, hazasiklott a kordéért és jobb ügyhöz méltó buzgósággal hordogatta baze lázas munkájának düs eredményét. A talyiga nyirkosságára azonban lenn termett a luczerna jogos tulajdonosa és elesipte az éjjeli kaszást, másnap pedig följelentette a székesfejérvári szolgabírósnál. Kigyósi most olyan kényes helyzetbe jutott, hogy szerény vállalkozása miatt kénytelen lesz tehencskéjét a büntetés fedezésére elkötvetyelni és elmondhatja imár: se tehén, se luczerna, de még a becsület is oda!

— **Kritikus Napok.** Falb Rudolf az elsőrendű kritikus, a napokban egy könyvet adott ki, melyben megírja, hogy az utazási évad alatt milyen lesz az időjárás?

A szerző szíves engedelmevel, mutatónl közöljük a következőket:

Mottó: Télen nagyon hideg van,
Nyáron nagyon meleg van.

Julius hónapja

1—10-ig Ha nem esik az eső, akkor valószínűleg szép lesz az idő. A levegő enyhe, s este ha nem felhős az ég, látszanak a csillagok. Ellnben, ha esik, akkor be van borulva. Néha villámlik s a villámlást rendszerint dörgés követi.

10—20-ig A délutánok — ha a nap forrón süt — igen melegek. Árnyékban mindazonáltal hűvösebb van. A barometer meleg időben felemelkedik, hideg időben leszal.

20—30-ig Tikasztó meleg: esőt jelent. Első után az ég kiderül, a nap kisüt. Néha jégeső is szokott esni. A jégdarabkák hidegek, kemények, s a melegben könnyen elolvadnak. A nappalokat az éjjelek követik, melyek ha a hold nem süt rendszeren sötétek.

— **Szent Antal kenyere.** Megjelent és a szent-ferenczrendiek kolo torában (Budapest IV. szt-ferencziek) kapható az „Antonius Brot der Armen“ című kitiinü művecske, mely magyarul már megjelent s a szerző Budai Aladár, hogy a németajku hívőknek is hozzáférhetővé tegye, újabb németül is kiadta. Tartalmazza a nagy szent életreját, az áldásokat, melyeket Isten az ő közbenjárása által annyiaknak adott, valamint rövid ájtatosságokat, melylyel a nagy szent közbenjárásáért esedezhetünk. A 48 lapra terjedő mű ára példányonkiut csak 10 kr. postaszállítással együtt 12 kr. 10 drb. 95 kr., 50 drb. 4 frt 30 kr. 100 drb. 8 frt 10 kr.

+ **Gazdasági ismétő iskolai tanítók kongresszusa.** Almássy Ferencz, a Székesfejérváron megjelent „Gazdasági Tanító“ szerkesztője mozgalmat indított a gazdasági ismétő iskolai tanítók körében, hogy azok tekintenék meg tömegesen a szegedi mezőgazdasági országos kiállítást s egyben tartanának ott egy országos értekezletet. Az elvetett mag termékeny talajra talált a tanítók ismert lelkes karának körében, mert amint Almássy a kiállítási irodához intézett levelében jelzi, az ország legtávolabb vidékeiről is számosan jelentették be részvételüket. Eddig mintegy 150-en jelentkeztek s újabbban utazási, szállítási és ételmezési kedvezményeket is biztosított a rendezőség a tanulmányi kiránduláson résztvevők számára, s így remélhető, hogy több száz gazdasági ismétő iskolai tanító fogja a kiállítást meglátogatni és a tanítói kongresszus élénk érdeklődés között fog lefolyni.

* **Tudnivalók a szegedi kiállításról.** Tekintettel azon körülményre, hogy az I. szegedi mezőgazdasági országos kiállítás épületének felállítását már július havának első napjaiban megkezdik, a rendező bizottság felkéri a kiállítási szándékozó gazdaközönséget, hogy bejelentési ivatek június 30-ik okvetlen küldjék be a kiállítási irodának, (Budapest Köztelek) mert a bejelentett területek szolgálhatnak alapul az épületek méreteinek megállapításánál. A borkiállítás bejelentési határideje július 1-ig szintén meghosszabbított. A borküldemények július hó 1-től 15-ig Bokor Pál városi gazdasági tanácsos czimére Szegedre szállítandók. E határidő pontos betartása első sorban a kiállítók saját érdeke, mert a bor-jury augusztus 1-én megkezdvén működését, kívánatos, hogy ez időre a szállítás következtében megzavarodott borok megtisztuljanak.

Gabonaárak.

— 1899. június. 15. —

Buza	870—9.
Rozs	640—670.
Árpa	540—580.
Zab	570—590.
Kukoricza	520—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. J. Igen szépen köszönjük. Továbbiakra néve is igéretének beváltását kérjük. A kiadó hivatalban intézkedtünk.

B. J. Mintha csak előre tudtuk volna, amit buzgó szomszédodnak a mult számunkban üzentünk. Többször is hasonló pontosságot kérünk. Gratuláló soraidért fogadd hálás köszönetünket.

Kr. K. A mult méltóztatott látni szives közleményét egész terjedelmében fölhasználtuk. Csakis térszűke miatt halasztottuk egy lappal későbbre.

Spectator — ?

Felelős szerkesztő: **Chay Antal.**

Hirdetéseket

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO“ részére jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal (Szammer Imre könyvnyomda.)

70—36.

PFINN JÓZSEF Alapított 1858-ban.

Telep: Palotai-utca 23. **„CONCORDIA“**

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Szűgöny-cím: **CONCORDIA SZÉKESFEJÉRVÁR** Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas“ szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdíszesebb temetések elvállaltatnak.

✓ **szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek.** ✓
✓ **Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek.** ✓

❗ **Sírkoszorúk!** ❗

Nyomatott Szammer Imrénél, Székesfejérvárott.